

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 august 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Gavriliță Vasile și avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatelor Bivol Viorelia și Vlad Rodica, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2015, în cauza penală privindu-le pe

Bivol Viorelia Andrei, născută la 17 februarie 1959, originară din r-nul Strășeni, s. Cojușna și domiciliată în mun. Chișinău, str. Voluntarilor 12, ap. 38;

Vlad Rodica Gheorghe, născută la 22 august 1979, originară și domiciliată în mun. Chișinău, str. Voluntarilor 12, ap. 38.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.03.2012 – 18.11.2013;

Instanța de apel: 16.12.2013 – 14.05.2015;

Instanța de recurs: 02.07.2015 – 20.08.2015.

Asupra recursurilor ordinare declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 18 noiembrie 2013, Bivol V. și Vlad R. au fost recunoscute vinovate și condamnate în baza art. 190 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal la 3 ani închisoare pentru fiecare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de un an pentru fiecare.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoarea stabilită în privința lui Bivol V. și Vlad R. a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

Totodată, s-a dispus încasarea de la Bivol V. și Vlad R. în beneficiul lui:

- Mura V. prejudiciu material în sumă de 7276 lei și prejudiciul moral în mărime de 2500 lei, în total suma de 9776 lei;

- Doboș V. prejudiciu material în sumă de 7276 lei și prejudiciul moral în mărime de 1 500 lei, în total suma de 8 776 lei;

- Doboş A. prejudiciu material în sumă de 6 682 lei și prejudiciul moral în mărime de 2 500 lei, în total suma de 9 182 lei. În compensarea excedentului prejudiciului moral, a fost respinsă pretenția;

- Mura M. prejudiciu material în sumă de 7 114 lei și prejudiciul moral în mărime de 2 500 lei, în total suma de 9 614 lei;

- Verlan S. prejudiciu material în sumă de 7114 lei și prejudiciul moral în mărime de 2 500 lei, în total suma de 9 614 lei;

- Ciobanu A. prejudiciu material în sumă de 9300 lei și prejudiciul moral în mărime de 2 500 lei, în total suma de 11800 lei, în compensarea excedentului valorii prejudiciului moral a fost respinsă pretenția.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond, *în fapt*, a constatat că Bivol V. și Vlad R. în perioada lunilor aprilie-decembrie a anului 2009 împreună și prin înțelegere prealabilă, în scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane prin înșelăciune, în lipsa unei activități legale în domeniul respectiv, în schimbul primirii unei plăți, au afirmat potențialelor victime despre posibilitatea depunerii actelor pentru redobândirea cetățeniei române la Ministerul Justiției al României în mun. București și urgentării obținerii cetățeniei României în timp de 6 luni, angajamente de fapt irealizabile, deoarece conform art. 13 al Legii României nr. 21/1991, republicată, cererea de redobândire a cetățeniei române se depune doar personal, prin urmare în scopul enunțat și prin mijloacele aplicate au dobândit ilicit de la părțile vătămate Mura V. suma de 450 euro, de la Doboş V. suma de 450 euro, de la Doboş A. suma de 450 euro, de la Mura M. și Verlan S. a câte 440 euro, în total suma de 2 230 euro, sau echivalentul a 36 059, 10 lei, conform cursului valutar de referință, de 16, 17 lei pentru un euro, bani transmiși inculpatelor în două tranșe prin intermediul lui Mura M., ulterior prin intermediul lui Mura V.

Tot ele, la 23 decembrie 2009 aflându-se în apartamentul nr. 38 din str. Voluntarilor nr. 12 mun. Chișinău, prin înșelăciune, afirmându-i lui Ciobanu A. despre posibilitatea depunerii personale de către Vlad R. a cererii și a actelor necesare pentru redobândirea cetățeniei române la Ministerul Justiției al României din mun. București, au dobândit ilicit de la ultima suma de 600 euro, care conform ratei oficiale de referință de 17, 57 pentru un euro, constituia suma de 10 542 lei, bani destinați scopului enunțat.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatelor întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal, escrocheria adică *dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, acțiuni săvârșite de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apeluri de către procuror și ambele inculpate.

3.1. Procurorul a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căreia lui Bivol V. și Vlad R. să fie condamnate în baza art. 190 alin. (4) Cod penal la 7 ani închisoare, cu reținerea imediată a acestora din sala de judecată.

În motivarea celor solicitate, procurorul în apelul său a criticat soluția instanței de fond atât în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatelor, cât și în partea stabilirii pedepselor,

considerînd că, la caz, instanța nu a dat o apreciere justă tuturor probelor administrate și cercetate în cadrul ședințelor de judecată, prin coroborarea acestora, or prin acestea a fost dovedită integral vina inculpatelor în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal.

Totodată, procurorul a menționat că pedeapsa stabilită inculpatelor este prea blîndă și respectiv nu-și va atinge scopul prevăzut de art. 61 Cod penal.

3.2. Inculpata Vlad R. a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care dînsa să fie achitată, dat fiind că vinovăția imputată nu și-a găsit confirmarea, atît în cadrul urmăririi penale, cît și în cadrul judecării cauzei de către instanța de judecată, ea fiind pusă sub învinuire doar în baza unor bănuieli și presupuneri.

Mai mult, apelanta a specificat că organul de urmărire penală nu a dobîndit probe incontestabile, ce ar confirma învinuirea adusă, iar condamnarea sa a fost dispusă în baza declarațiilor mincinoase ale părților vătămate cărora instanța de judecată le-a dat crezare.

3.3. Inculpata Bivol N. a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care dînsa să fie achitată.

Întru argumentarea apelului inculpata a menționat că învinuirea adusă nu a fost probată în instanța de fond prin probe pertinente și concludente. Astfel probele acuzării se bazează în cea mai mare parte pe declarațiile părților vătămate și depozițiile martorilor acuzării, care majoritatea sunt membri a unei familii.

De asemenea, inculpata în apelul său a mai indicat că la baza sentinței a fost pusă o probă care cade sub incidența art. 94 alin. (1) Cod de procedură penală, și anume ordonanța din 14 iunie 2011 de ridicare de la Ciobanu V. a CD-ului cu înregistrarea audio (vol. II, f.d. 76) și respectiv procesul-verbal de examinare a CD-ului cu stenograma (vol. II, f.d. 77-83). Convorbirea de pe CD a fost înregistrată „*pe ascuns*” într-un cadru privat, fără ca inculpata să cunoască de acest fapt. CD-ul cu înregistrarea a fost ridicat de la cet. Ciobanu V. care nu are calitate de parte în proces, iar înregistrarea a fost obținută cu încălcarea prevederilor constituționale și a normelor procesual-penale. S-a ridicat doar CD-ul fără a fi prezentat suportul magnetic, în lipsa unei expertize tehnice pentru a stabili autenticitatea înregistrării și identitate vocilor persoanelor înregistrate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2015 apelurile declarate de către inculpatele Bivol V. și Vlad R. au fost respinse, ca nefondate, iar apelul procurorului a fost admis, cu casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit căreia Bivol V. a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 190 alin. (4) Cod penal la 7 ani închisoare cu privarea de dreptul de a practica activități legate de gestionarea bunurilor materiale și financiare pe un termen de 3 ani și cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, și Vlad R. a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a practica activități legate de gestionarea bunurilor materiale și financiare pe un termen de 3 ani.

În baza art. 90 Cod penal pedeapsa stabilită în privința lui Vlad R. a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

Acțiunile civile au fost admise, cu dispunerea încasării din contul lui Bivol V. și Vlad R. în beneficiul părților vătămate Mura V., Doboș V., Doboș A., Mura M., Verlan S. și Ciobanu A. prejudiciul material a câte 7 073 lei pentru fiecare.

Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a menționat că, audiind participanții la proces, raportînd situația de fapt la cea de drept, cercetînd argumentele invocate de părți, în coraport cu materialele dosarului penal, s-a ajuns la concluzia că apelul declarat de către procuror este întemeiat și urmează a fi admis, iar apelurile declarate de către inculpate sunt nefondate și urmează a fi respinse.

Astfel, instanța de apel, a constatat că: *„Bivol V. și Vlad R. acționînd prin înțelegere, avînd un plan criminal din timp pregătit și o intenție unică caracterizată prin mai multe acțiuni infracționale identice, comise în scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altor persoane prin înșelăciune, în perioada de timp aprilie – decembrie 2009, în lipsa unei activități legale în domeniul respectiv, în schimbul primirii unei plăți, a afirmat potențialelor victime despre posibilitatea depunerii actelor pentru redobîndirea cetățeniei române la Ministerul Justiției a României din or. București și obținerii cetățeniei României timp de 6 luni, angajamente de fapt irealizabile, deoarece conform art. 13 a Legii României nr. 21/1991, republicată, cererea de redobîndire a cetățeniei române se depune doar personal.*

În aceste circumstanțe, în luna aprilie 2009, data exactă nu a fost stabilită de organul de urmărire penală, Bivol V., împreună cu fiica sa Vlad R., aflîndu-se în incinta Pizza-riei „Regal”, amplasată pe str. Bănulescu Bodoni 20/1, mun. Chișinău, prin înșelăciune, afirmîndu-i lui Mura V. despre posibilitatea depunerii personale de către Vlad R., care deține cetățenie română, a cererii pentru redobîndirea cetățeniei române la Ministerul Justiției a României din or. București și urgentării obținerii cetățeniei României în timp de 6 luni, au dobândit ilicit de la ultima bani pentru 9 persoane a câte 100 de euro în sumă totală de 900 euro, care conform cursului BNM din acea perioadă era de 14,71 lei față de un euro, constituind 13 239 lei destinați pentru depunerea cererilor respective în numele cet. Mura V., Doboș A., Mura Al., Mura I., Graur L., Mura M., Verlan S., Verlan I. și Verlan Vl.

În continuarea acțiunilor sale criminale, în perioada lunii august-septembrie 2009, data exactă nu a fost stabilită de organul de urmărire penală, Bivol V. împreună cu fiica sa Vlad R., aflîndu-se în apartamentul nr. 38 din str. Voluntarilor 12, mun. Chișinău, prin înșelăciune, afirmîndu-i lui Mura V. că au depus personal deja cererile pentru redobîndirea cetățeniei române la Ministerul Justiției a României din or. București, au dobândit ilicit de la ultima pentru 9 persoane a câte 350 de euro, în sumă totală de 3150 euro, care conform cursului oficial a BNM din acea perioadă era de 16,17 lei față de un euro, constituind 50 935,5 lei, susținînd că sunt pentru depunerea datelor la cererile de redobîndire a cetățeniei și urgentarea prin intermediul soțului lui Vlad R., care ar fi tot cetățean român, a obținerii în numele cet. Mura V., Doboș A., Mura Al., Mura I., Graur L., Mura M., Verlan S., Verlan I. și Verlan Vl. a cetățeniei României în termen de 6 luni de zile.

Pentru menținerea încrederii victimelor și camuflarea intențiilor criminale, Vlad R., împreună cu Bivol V., după ce primeau actele de la victime, le expediau prin poștă către autoritatea națională pentru cetățenie a României în numele persoanelor interesate, acte

returnate ulterior în luna decembrie 2010 de autoritățile României titularilor, cu mențiunea obligativității depunerii lor personale.

Tot ele, Bivol V. împreună cu fiica sa Vlad R., la 23 decembrie 2009, aflându-se în apartamentul nr. 38 din str. Voluntarilor 12, mun. Chișinău, prin înșelăciune, afirmându-i lui Ciobanu A. despre posibilitatea depunerii personală de către Vlad R. a cererii și actelor necesare pentru redobândirea cetățeniei române la Ministerul Justiției a României din or. București, au dobândit ilicit de la ultima, bani pentru 2 persoane a câte 300 de euro, în sumă totală de 600 euro, care conform cursului oficial a BNM din acea zi era de 17, 57 lei față de un euro și constituiau 10 542 lei, destinați pentru depunerea actelor necesare pentru redobândirea cetățeniei și urgentarea obținerii ei de cet. Ciobanu A. și Țurcan L..

În total, prin acțiunile sale infracționale prelungite, Bivol V. și Vlad R., au dobândit ilicit de la Mura V., Doboș A., Mura Al., Mura I., Graur L., Mura M., Verlan S., Verlan I., Verlan Vl., Ciobanu A. și Țurcan L., bani în sumă totală de 74 716,5 lei, ce constituie 3 735,8 unități convenționale adică în proporții mari, pe care i-au însușit, utilizându-i în scopuri personale.”

Prin urmare, instanța de apel apreciind fiecare probă prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele luate în ansamblu – din punct de vedere a coroborării lor a conchis că acțiunile inculpatelor Bivol V. și Vlad R. incorect au fost încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal, odată ce probele cercetate demonstrează contrariul. Astfel, inculpatele prin acțiunile sale au dobândit ilicit de la părțile vătămate bani în sumă totală de 74716,5 lei, ceea ce constituie proporții mari a însușirii. Respectiv, instanța de apel a considerat că soluția instanței de fond de încadrarea a acțiunilor inculpatelor Bivol V. și Vlad R. în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal este una ilegală, iar acțiunile lor urmează a fi încadrate corect în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, după indicii calificativi: *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții mari.*

În argumentarea acestei statuări și apreciind cumulul de probe administrate și cercetate, în raport cu argumentele expuse de partea apărării, s-a reținut că vinovăția inculpatelor Bivol V. și Vlad R. este demonstrată pe deplin prin declarațiile martorilor și materialelor cauzei, astfel s-a constatat că aceste declarații nu sunt contradictorii și se completează reciproc, fiind stabilit cu certitudine că, inculpatele au săvârșit infracțiunea incriminată. Drept urmare nerecunoașterea vinovăției nu poate fi reținută în condițiile în care, învinuirea imputată a fost cert probată cu probe pertinente și concludente, după cum s-a indicat mai sus, astfel încât simpla afirmare a unei stări de fapt, fără coroborarea acesteia cu alte mijloace de probă, nu poate fi acceptată ca adevăr, iar modalitatea de apărare utilizată de inculpate, respectiv negarea realității evidente și justificarea acțiunilor sale, nu poate influența convingerea instanței bazată pe probe indubitabile.

Totodată, instanța de apel din oficiu a conchis că, prima instanță nu a dat o apreciere corectă declarațiilor părților vătămate Mura V. și Mura M., care cu certitudine au confirmat faptul transmiterii de către acestea inculpatelor a sumei de 900 euro și, ulterior încă 3 000 euro pentru redobândirea cetățeniei române a persoanelor Mura V., Mura M., Dogoș A., Dogoș V., Verlan V., Graur L., Verlan I., Verlan S., Mura I. și incorect a exclus din învinuire comiterea escrocherii de către inculpatele Bivol V. și Vlad R. în raport cu Mura A., Mura I., Graur L., Verlan V., Verlan I. și Țurcan L. În astfel de circumstanțe chiar dacă prima instanță nu a

acceptat ca părți vătămate în cauza dată pe Mura A., Mura I., Graur L., Verlan I., Verlan V. și Țurcan L., prin acțiunile inculpatelor acestora totuși le-a fost cauzat prejudiciu material, ele trasmițând banii prin intermediul părților vătămate.

Din considerentele menționate supra, instanța de apel a conchis că instanța de fond la calificarea faptei și la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de prevederile legislației în vigoare și a încadrat greșit acțiunile inculpatelor în art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, pe cînd conform materialelor dosarului s-a constatat că acestea au săvîrșit infracțiunea prevăzută la art. 190 alin. (4) Cod penal, aplicîndu-le o pedeapsă prea blîndă, în raport cu circumstanțele obiective sus-indicate. Drept urmare, s-a considerat că argumentele invocate în acest sens de către acuzatorul de stat sunt întemeiate.

Astfel, avînd în vedere atît principiul prevăzut în art. 4 Cod penal - umanismul legii penale - cît și cel stipulat în art. 61 alin. (2) Cod penal - pedeapsa penală are drept scop corectarea condamnatului, iar executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate - precum și posibilitatea obținerii corectării și reeducării vinovaților, instanța de apel a ajuns la concluzia că este rațional și oportun ca inculpatei Bivol V. să-i fie aplicată pedeapsa prevăzută de art. 190 alin. (4) Cod penal de 7 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a practica activități legate de gestionarea bunurilor materiale și financiare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Însă, ținînd cont de faptul că Vlad R. crește și educă solitar doi copii minori, unul dintre care este invalid și are nevoie permanent de îngrijiri medicale, urmează a-i fi stabilită o pedeapsă mai blîndă reieșind din faptul că inculpata, ca personalitate se caracterizează pozitiv, anterior nu a fost condamnată, circumstanțe pe care instanța de apel le-a considerat ca excepționale și care dau posibilitate de a aplica prevederile art.79 Cod penal și de a-i stabili inculpatei o pedeapsă penală sub limita minimă a sancțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, mai mult s-a conchis că corectarea și reeducarea acesteia poate fi realizată și fără izolarea ei de societate, adică cu suspendarea condiționată pe un termen de probă de 2 ani, în baza art. 90 Cod penal.

Cît privește soluționarea acțiunii civile, instanța de apel a considerat că corect a fost admisă în privința părților vătămate: Mura V., Doboș V., Doboș A., Mura M., Verlan S., Ciobanu A., iar în privința părților vătămate: Mura Al., Mura I., Graur L., Verlan I., Verlan Vl. și Țurcanu L., instanța a conchis oportun de a încasa de la inculpate în beneficiul acestora prejudiciu material a cîte 350 euro fiecăruia, care conform cursului oficial al BNM la ziua de azi constituie suma de 7073.5 lei moldovenești.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, procurorul și avocatul Barbaroș M. în numele inculpatelor Bivol V. și Vlad R., au atacat-o cu recursuri ordinare.

6.1. Procurorul a atacat decizia instanței de apel cu recurs ordinar solicitînd casarea parțială a acesteia, în partea aplicării art. 90 Cod penal în privința lui Vlad R., cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care să fie exclusă suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite inculpatei Vlad R., cu condamnarea ultimei la executarea reală a pedepsei închisorii stabilite de instanța de apel.

Titularul dreptului de recurs specifică că, în cauză, instanța de apel a pronunțat o hotărâre nemotivată, nu s-a expus argumentat asupra tuturor argumentelor invocate în apel și a aplicat pedepse contrar prevederilor legale.

În susținerea celor invocate, recurentul menționează că instanța de apel eronat a individualizat pedeapsa stabilită lui Vlad R. și i-a aplicat o pedeapsă prea blândă, mai mult decât atât recurentul consideră că instanța de apel justificat a apreciat circumstanțele atenuante, dar pedeapsa nu a fost apreciată în coroborare cu faptele comise și consecințele survenite, nu a ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii comise.

Recurentul mai indică în recursul său că instanța de apel nu și-a motivat pe deplin concluzia de aplicare a prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, considerînd că aceasta greșit a conchis faptul că corectarea inculpatei Vlad R. este posibilă fără privarea ei de libertate, ceea ce nu v-a asigura atingerea scopului pedepsei penale. Or, instanța de apel stabilind o pedeapsă condiționată nu a luat în considerație că inculpata Vlad R. a săvîrșit o infracțiune gravă, vina în comiterea acesteia nu a recunoscut-o, respectiv nu a conștientizat fapta prejudiciabilă comisă, nu s-a căit sincer și nu a recuperat prejudiciul material cauzat părților vătămate prin infracțiune.

De asemenea, procurorul specifică că, potrivit art. 78 și 79 Cod penal, prezența circumstanțelor atenuante și excepționale permit instanței de judecată, pornind de la maximul pedepsei stabilite prin sancțiune, să reducă termenul, fapt ce a avut loc, stabilindu-i-se lui Vlad R. un termen minim. Or, instanța de apel era obligată să invoce motive suplimentare, iar conform textului deciziei atacate o atare argumentare lipsește.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat pe dispozițiile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală.

6.2. Avocatul Barbaroș M. acționînd în numele inculpatelor Bivol V. și Vlad R., solicită casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanța, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului declarat, titularul acestuia indică că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate de către inculpate, nu a dat apreciere corespunzătoare tuturor probelor și a emis o decizie ilegală și neîntemeiată de condamnare în privința acestora, posibilă de a fi casată din următoarele considerente:

- au fost apreciate probe ce contravin prevederilor art. 93, 99-100 Cod de procedură penală, dobîndirea de către martori a înregistrărilor audio și video, predispușe organul de urmărire penală, ceea ce vine în contradicție cu prevederile alin. (2) și (4) ale art. 93 Cod de procedură penală;

- nu au fost apreciate critic declarațiile martorilor Verlan I., Verlan V., Mura I., Ciobanii V., Curmei M., Codreanu I., Iliin Al., cît și a părților vătămate Mura V., Mura M., Doboș V., Doboș A., Verlan S. și Ciobanu A., care nu coroborează cu alte probe, dar sunt bazate doar pe presupuneri;

- în cauză nu sunt prezente elementele și semnele componente ale infracțiunii de escrocherie, în nici una din laturile expuse de către procuror nu s-a confirmat prezența raporturilor juridico-penale, deoarece s-a demonstrat lipsa înșelăciunii și abuzului de încredere dintre inculpate și părțile vătămate, nefiind probată deposedarea de sume bănești și însușirea lor de către inculpate, respectiv în acțiunile lui Bivol V. și Vlad R. nu se conțin elementele

componentei de infracțiune prevăzute la art. 190 alin. (4) Cod penal, inclusiv a fost demonstrată inexistența laturii obiective și subiective a infracțiunii incriminate;

- erorile admise de prima instanță, doar au fost modificate de către instanța de apel prin reîncadrarea acțiunilor inculpatelor din art. 190 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal în alin. (4) a normei respectiva adică, contrar prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, precum și prevederilor alin. (3) pct. 14) din Hotărârea Plenumului Curții Supreme de Justiție din 12.12.2005 “Cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel”, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, iar nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei și decizia urmează a fi casată cu trimiterea ei la rejudecare în instanța de apel;

- la formarea completului de judecată au fost încălcate prevederile art. 31 și 33 Cod de procedură penală, deoarece inițial cauza penală a fost repartizată aleatoriu unui judecător, iar ulterior a fost schimbat judecătorul raportor, ceea ce duce la încălcarea exigențelor impuse de dispoziția art. 31 Cod de procedură penală și a art. 6/1 din Legea privind organizarea judecătorească.

Totodată, recurentul menționează faptul că instanța de apel în nici un mod nu a motivat recalificarea acțiunilor inculpatelor de la alin. (2) lit. b) și c) al art. 190 Cod penal la alin. (4) al aceleiași norme penale. Recalificarea acțiunilor inculpatelor, fiind apreciat abstract și arbitrar de către instanța de apel, motivată în baza declarațiilor unuia din martori în cadrul ședinței judiciare, nefiind audiate părțile vătămate și martori, iar demersurile apărării pentru audierea lor au fost respinse.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat pe dispozițiile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, inculpata Vlad R. a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat de către procuror, menționând că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, cu menținerea deciziei instanței de apel în privința sa.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate, or în vederea acestei statuări se expun următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În cauza deferită judecării, sunt declarate două cereri de recurs, dintre care una este a procurorului și cealaltă a avocatului în interesele inculpatelor Bivol V. și Vlad R., astfel în contextul ce urmează instanța de recurs se va expune punctat și separat asupra soluției de inadmisibilitate adoptate pe marginea acestora.

8.1. Pornind de la expunerea argumentelor instanței de recurs pe marginea recursului declarat de procuror, Colegiul penal constată că, din conținutul cererii declarate se conchide că recurentul invocă ca temei de drept pct. 6) și 10) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, invocând că hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța respectivă în cazul cînd hotărîrea nu a fost motivată corespunzător, sau nu conține răspunsuri la toate capetele de cereri a apelanților și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În esență, procurorul critică soluția instanței de apel prin care Vlad R. a fost condamnată în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani, considerînd pedeapsa stabilită acesteia prea blîndă în raport cu circumstanțele cauzei, gravitatea infracțiunii săvîrșite, atitudinea ei față de infracțiunea săvîrșită și în general raportat la personalitatea inculpatei.

Așadar, Colegiul penal consideră că temeiurile pentru recurs invocate de recurent nu sunt incidente în prezenta cauză, iar instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată în privința lui Vlad R., acordînd prevederilor art. 61 și 75 Cod penal o interpretare corespunzătoare, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatei, care a fost stabilită conform sancțiunii articolului imputat acesteia prin rechizitoriu și prin prisma art. 79 Cod penal.

De asemenea, cu privire la alegațiile recurentului precum că instanța de apel nu și-a motivat corespunzător soluția de condamnare adoptată în privința lui Vlad R. și nu a dat răspuns la toate argumentele procurorului din cererea sa de apel, Colegiul penal amintește că rezultînd din jurisprudența constantă a Curții Europene motivarea hotărîrii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atîta timp cît sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărîri penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față. Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută în cauză și a concluzionat corect că aceasta se circumscrie încadrării juridice în baza art. 190 alin. (4) Cod penal.

În continuare, instanța de recurs constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la respingerea apelurilor declarate de inculpate, ca nefondate, și admiterea apelului declarat de procuror, cu pronunțarea dispozitivului descris în pct. 4) din prezenta decizie.

La fel, instanța de recurs reține că, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelurile, a verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și conform materialelor din dosar, ajungînd la concluzia corectă că sentința atacată urmează a fi casată, din considerentele expuse pe larg în partea descriptivă a deciziei sale.

Or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

În același context, în vederea respingerii argumentelor din recurs invocate de procuror privitor la chestiunea de individualizare a pedepsei în privința lui Vlad R., se reține că instanța

de apel a stabilit existența circumstanțelor excepționale în privința ultimei, cum ar fi: aceasta crește și educă solidar doi copii minori, unul dintre care este invalid și are nevoie permanent de îngrijiri medicale, se caracterizează pozitiv, nu are antecedente penale, ceea ce i-a permis instanței de apel de a-i stabili inculpatei pedeapsa prin prisma art. 79 Cod penal.

Prin urmare, Colegiul penal statuează că instanța de apel corect a stabilit pedeapsa inculpatei Vlad R., conducându-se de principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, art. 75 alin. (1) Cod penal. Totodată, instanța de apel a stabilit pedeapsa luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celei vinovate, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatei, precum și de condițiile de viață ale familiei acesteia.

Pe lângă aceasta, Colegiul penal consideră că instanța de apel i-a stabilit lui Vlad R. o pedeapsă echitabilă și în partea dispunerii condamnării ei cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, pe un termen de probă de 2 ani, aceasta fiind o pedeapsă echitabilă, care se consideră că își va atinge scopul pedepsei penale prevăzut la art. 61 Cod penal. Or, una din condițiile esențiale prevăzute expres în alin. (1) al art. 90 din Cod penal constituie concluzia instanței că nu este rațional ca inculpata să execute pedeapsa stabilită. Astfel, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea convingerii, instanța de judecată urmează să țină cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege. Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se îndrepta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei.

La caz, aceste prevederi ale legii au fost respectate de către instanța de apel, iar hotărârea adoptată cuprinde o motivare corespunzătoare privitor la necesitatea aplicării față de Vlad R., a instituției suspendării condiționate a executării pedepsei.

Din aceste considerente, se statuează că alegațiile procurorului în sensul excluderii art. 90 Cod penal aplicat în privința lui Vlad R. sunt neîntemeiate.

8.2. Cu privire la criticele expuse în textul recursului ordinar declarat de apărătorul inculpatelor, Babaroș M., Colegiul penal consideră că acestea sunt vădit nefondate, în raport cu actele cauzei și circumstanțele săvârșirii infracțiunii constatate de instanța de apel și reținute în sarcinile inculpatelor.

De asemenea, Colegiul penal reține că nu sunt întemeiate criticele apărătorului privitor la faptul că instanța de apel nu și-a motivat corespunzător decizia de condamnare adoptată în privința inculpatelor Vlad R. și Bivol V. în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, iar argumentele de respingere a acestor alegații au fost expuse de instanța de recurs în punctul precedent al prezentei decizii.

În partea ce ține de chestiunea de apreciere a probelor invocată de recurent, precum că instanța de apel urma să aprecieze critic declarațiile martorilor: Verlan I., Verlan V., Mura I., Ciobanii V., Curmei M., Codreanu I., Iliin Al., cât și a părților vătămate Mura V., Mura M., Doboș V., Doboș A., Verlan S. și Ciobanu A., care nu coroborează cu alte probe, dar sunt bazate

doar pe presupuneri, Colegiul penal amintește că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanța ierarhic inferioară, acestea fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond și de apel. Deci, Colegiul penal nu va examina criticile referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci va verifica, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanța de fond și cea de apel, corectitudinea condamnării inculpatelor privind învinuirea imputată acestora prin rechizitoriu.

Totodată, Colegiul penal pe această linie de considerente specifică că, pentru a constitui caz de casare eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

În cauza deferită judecării o atare eroare nu a fost constatată de către instanța de recurs.

Prin urmare, opozabil celor enunțate de recurent, Colegiul penal verificând suplimentar materialele dosarului specifică că, judecând apelul, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptînd o soluție corectă de casare a sentinței în partea condamnării lui Vlad R. și Bivol V. în baza art. 190 alin. (2) Cod penal și dispunerea condamnării acestora în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, care este argumentată și corespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală și, totodată, care au fost just apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, în baza cărora s-au stabilit cu certitudine că inculpatele au săvârșit infracțiunea nominalizată în circumstanțele descrise în rechizitoriu.

Astfel, sunt întemeiate concluziile instanței de apel privitor la încadrarea juridică a faptelor reținute în sarcina inculpatelor în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, expuse în textul deciziei: *„În astfel de circumstanțe Colegiul penal consideră că, instanța de fond nu a dat o apreciere corectă declarațiilor părților vătămate Mura V. și Mura M., care cu certitudine au confirmat faptul transmiterii de către acestea inculpatelor a sumei de 900 euro și, ulterior încă 3 000 euro pentru redobîndirea cetățeniei române a persoanelor Mura V., Mura M., Dogoș A., Dogoș V., Verlan V., Graur L., Verlan I., Verlan S., Mura I. și incorect a exclus din învinuire comiterea escrocherii de către inculpatele Bivol V. și Vlad R. în raport cu Mura A., Mura I., Graur L., Verlan V., Verlan I. și Țurcan L. În astfel de circumstanțe chiar dacă prima instanță nu a acceptat ca părți vătămate în cauza dată pe Mura A., Mura I., Graur L., Verlan I., Verlan V. și Țurcan L., prin acțiunile inculpatelor acestora le-a fost cauzat prejudiciu material, ei trasmițînd banii prin intermediul părților vătămate.*

Din considerentele menționate supra, instanța de apel a concluzionat că instanța de fond la calificarea faptei și la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de prevederile legislației în vigoare și a încadrat greșit acțiunile inculpatelor în art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, pe cînd conform materialelor dosarului s-a constatat că acestea au săvârșit infracțiunea prevăzută la art. 190 alin. (4) Cod penal, aplicîndu-le o pedeapsă prea blîndă, în raport cu circumstanțele obiective sus-indicate. Drept urmare, s-a considerat că argumentele invocate în acest sens de către acuzatorul de stat sunt întemeiate.”

Mai mult ca atât, din materialele dosarului rezultă, că instanța de apel la examinarea cauzei, a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 27, 99 - 101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, le-a verificat minuțios, dându-le o apreciere justă, care în ansamblul lor au confirmat vinovăția inculpatelor în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal.

Față de cele ce preced, Colegiul penal mai specifică că, în sensul dispoziției art. 190 Cod penal, în cazul escrocheriei victimele transmit benevol bunurile către făptuitor, sub influența înșelăciunii sau a abuzului de încredere. Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi la fel calificată ca escrocherie în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra bunurilor, urmărea scopul însușirii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat.

Potrivit circumstanțelor constatate în cauza deferită judecății, intenția inculpatelor a fost demonstrată prin faptul că dînsele și-au asumat angajamente față de părțile vătămate de a le depune actele pentru redobândirea cetățeniei române la Ministerul Justiției al României în mun. București și urgentării obținerii cetățeniei României în timp de 6 luni, angajamente de fapt irealizabile, deoarece conform art. 13 al Legii României nr. 21/1991, republicată, cererea de redobândire a cetățeniei române se depune doar personal.

Astfel, faptele inculpatelor cuprind toate elementele constitutive ale infracțiunii de escrocherie așa că încadrare juridică a acțiunilor în baza art. 190 alin. (4) Cod penal este legală și întemeiată.

Subsidiar, cu privire la afirmațiile recurentului precum că instanța de apel nu a dispus audierea părților vătămate și a martorilor, iar demersurile apărării pentru audierea lor au fost respinse, Colegiul penal verificând procesul-verbal al ședințelor desfășurate în cadrul instanței de apel constată că careva demersuri din partea apărătorului inculpatelor în acest sens nu au fost înaintate, iar instanța de apel, respectând prevederile legale relevante cu privire la cercetarea probelor, le-a dat acestora citire, iar părțile careva obiecții nu au avut. (f.d. 189-198, vol. IV)

În partea ce ține de alegațiile apărătorului precum că instanța de apel a ignorat prevederile expuse în art. 31 și 33 Cod de procedură penală și a dispus redistribuirea dosarului în privința lui Bivol V. și Vlad R., încălcând astfel și art. 6/1 din Legea cu privire la organizarea judecătorească, instanța de recurs explică că o atare eroare nu a fost admisă de instanța de apel reieșind din următoarele.

Astfel, se constată că potrivit fișei de repartizare a dosarului din 16 decembrie 2013, cauza penală privindu-le pe Bivol V. și Vlad R., a fost repartizată aleatoriu, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, judecătorului Gh. Iovu.

Ulterior, potrivit încheierii Președintelui Curții de Apel Chișinău, Pleșca I. din 12 ianuarie 2015, s-a dispus redistribuirea prezentei cauze penale altui judecător, pentru a exclude posibilitate tergiversării examinării acesteia, întrucât completul de judecată care examina prezenta cauză a fost specializat în examinarea cauzelor contravenționale, mandatelor de arest și recursurilor împotriva încheierilor asupra plîngerilor împotriva acțiunilor organelor de urmărire penală și care exercită activitatea specială de investigații. (f.d. 137, vol. IV)

Prin urmare, pentru a asigura celeritatea examinării prezentei cauze penale, pînă la începerea cercetării judecătorești, conform exigențelor stipulate în art. 31 Cod de procedură penală, prin încheierea de redistribuire a cauzei, instanța de apel nu a încălcat în nici un fel

drepturile inculpatelor la un proces echitabil, după cum susține apărătorul acestora în cererea de recurs.

Față de aceste considerente, Colegiul penal statuează că soluția adoptată pe marginea acestei cauze, de către instanța de apel în partea ce ține atât de condamnarea inculpatelor în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, cât și în partea ce ține de stabilirea pedepselor acestora, este una corectă.

Din acest punct de vedere se conchide că, de fapt, în cauză nu s-au comis erorile de drept prevăzute în pct. 6), 8) și 10) a alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, la care se face referință, deci, nu persistă temeieri de casare a soluției adoptate de instanța de apel, soluția instanței de apel fiind una legală și întemeiată.

Avînd în vedere considerentele expuse și raportînd situația reținută în cauză, la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art.414-419 Cod de procedură penală, iar argumentele din recursurile declarate sunt vădit neîntemeiate.

9. În temeiul art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Gavriliță Vasile și avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatelor Bivol Viorelia și Vlad Rodica, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2015, în cauza penală privindu-le pe Bivol Viorelia Andrei și Vlad Rodica Gheorghe, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 25 august 2015.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

MORARU Petru